

PREÀMBUL

Us trobeu, lectora, lector, a punt d'obrir un calendari. No és un almanac de sobretaula, o per penjar rere una porta, és clar... Segur que heu vist algun cop aquells calendaris catòlics, de quartilles relligades i encolades, il·lustrades les que corresponen als diumenges, darrere de les quals hi ha un poema, un consell, un refrany, un conte, la vida d'un sant... I segur que coneixeu l'existència dels vells devocionaris: aquests quaderns que contenen una lectura diària per a la reflexió íntima i personal... Doncs això que sosteniu amb les mans és un instrument similar. Hi trobareu una lectura per a cada dia de l'any. Totes són breus. La majoria, molt breus. Podeu, doncs, passejar lacònicament per cada jornada i trobar-vos-hi la sorpresa del dia: una boira espessa, una fulla tardoral, una pedra a la sabata, un gosset que us vol adoptar, una flor que s'obre, una fruita que us reclama, un xàfec de primavera, una llar de foc en ple hivern... A començos i finals de cada mes, hi llegireu aforismes sobre les coses quotidianes: una escala, un llibre, una cullera, uns guants, una finestra, unes tisoires... Aquests proverbis obren i tanquen els mesos de l'any. I entremig de les jornades mensuals, topareu de tant en tant amb una endevinalla que té, si sabeu llegir de dreta a esquerra, la solució incorporada.

La proposta que sosteniu amb les mans, lector, lectora, és literària: un passeig de paraules per les coses que veuen els nostres ulls, que palpen els nostres dits o que assaboreix la nostra boca. En tot el que ens entorna hi ha una bellesa que sovint ens passa desapercebuda: en els colors, en les formes, en els gustos... i en els sons! Per això us proposo immersions en la voluptuositat del món pròxim; banys en l'estany de les coses acolorides i saboroses; passejos per les remors: músiques silvestres, cadències de l'aire, ritmes del temps, brogits de la humanitat, melodies de la natura.

I dia vindrà que els vostres ulls lectors repassaran un esdeveniment conegut, viscut; sovint sofert. Són successos quotidians, que irriteren el nostre ànim perquè, dissortats, hauríem pogut evitar-los... Sempre ensopeguem, dues vegades almenys, en la mateixa pedra: els dits agafats a la porta de l'armari, el paper higiènic esgotat en el pitjor moment, la dutxa que crema la pell o que la glaça, la clau que no entra...

Diríem que al llarg de les 366 propostes de lectura breu (per si un any és de traspàs), hi trobareu bona cosa d'allò que sou, d'allò

que som. Cada full —cada dia— és el vostre mirall; o bé és el mirall que dueu, tot caminant, sota el braç: us hi reflectiu. I s'hi reflecteixen les coses en què els vostres sentits no acostumen a posar esment.

Si hi hem encertat, es tracta d'una proposta diària per viure diàriament la vida amb la plenitud que bé es mereix.

Us hi arrisqueu?

L'AUTOR

ABRIL

Dia 1
EL CALENDARI

és el prat on la vida pastura.

Dia 2
PRIMERA FLOR

Abocat a una clamor d'aigua enfangada, reblerta d'ampolles de plàstic i de roba abandonada, he vist el reflex de la primera flor d'un fruiter. Tinc sempre la impressió que els arbres de l'horta triguen a impulsar pètals i saba nova. Aquesta blancor, però, impol·luta i tímida, oculta entre branquillons eixuts, d'escorça turmentada, anuncia el gran esclat. Aviat els camps es faran de corol·les de neu i de rosa. On vagin els ulls, hi haurà l'horitzó florit, una immediatesa inabastable de pètals, una catifa màgica a mig vol, flotant damunt del terra amb perfums de mel i amb zumzeig d'abelles.

Aquesta primera flor, fa dies que l'encaçava. En començar la primavera, quan tinc un buit entre classe i classe, surto a donar un tomb per les proximitats rurals del meu centre d'educació. En un recer —que tinc ullat de sempre— les pruneres són primerenques a obrir els calzes del seu sagrari: el sol hi entra a doll i el vent no pot colpejar-hi...

Ahir mateix, encara no es podien apreciar els botons en els borrons en la majoria de les branques. Avui, a migdia, la primera flor s'ha descarat i ha descobert tota la seva impaciència sobre l'agonia de l'hivern, que ja toca a covarda retirada.

Dia 3

MADUIXES

Des de finals de febrer totes les verdureries exhibeixen caps de maduixes. Capsetes de fusta o de cartró gruixut, lleugerament rectangulars i menudes d'alçària, a vessar d'aquestes formes còniques, vermelles com el nas d'en Carnestoltes, amb els sèpals curts i amb dentetes d'infant, ampul·losos i concèntrics; d'una verdor fosca i eixuta. Les maduixes són enormes. Excessives. Tan grans que enganyen l'iris de l'ull: impossibles diamants de la transparència roja del robí.

"Maduixots", els anomenen. Vénen de vés a saber on, criats en hivernacles amb condicions virtuals de temperatura i d'humitat. A pesar de la innegable bellesa i de l'apetència que estiren de davall de la nostra llengua, aquests maduixots són un artifici, una mena d'engany per als sentits. El seu cor és blanc i no pot ser gaire dolç al paladar. Amb prou feines si té aquella acidesa nerviüda pròpia dels fruits boscars.

Les maduixes de veritat, a casa nostra vénen avançada la primavera. I són menudes, generalment una mica més rabassudes que no pas els maduixots de genètica experimental. Les maduixes de l'hort perfumen els dits amb la seva sentor boscana, macerada, ensucrada de marrofi. I, a la boca, deixen anar l'acidulació fresquíssima, excitant i vigorosa, banyada de dolçors verges. Els grans de la infructescència, minúsculs i daurats com miques d'arena, cruixen entre les dents, talment una memòria de l'elixir que ja s'ha fos, coll avall, en un plaer natural, indòmit, immediat; bona cosa salvatge i pregonament eròtic.

Dia 4

ROMANTICISME

Passegeu amb la vostra parella per aquest camí deliciós, verd, humit, perfumat de fondes sentors de vegetació en plenitud, sota un sol clement i endolcit per la respiració serena de l'aire. Mireu on mireu, tot és d'una verdor generatriu, d'una intensitat vital, d'una profunda fecunditat. I d'una bellesa quieta, estovada, quasi incorporària; mística.

La parella fa estona que us ha passat el braç per la cintura. Somriu i calla. Us mira de cua d'ull i alça el rostre fins a trobar l'alè del ventijol. Prem el seu costat al vostre. De tard en tard, com mogut per un calfred, el seu braç us estreny més fort.

Sí... Però ara, obeint l'impuls curiós d'observar unes violes, unes mates groguenques, la prominència d'un fong entre el fenàs, se us ha separat. Se n'ha anat enllà —no gaire lluny— sense advertir-vos-en prèviament.

Com que uns passos més endavant hi veieu una mata de bardissa, tota coronada de roses blanques, delicades, apinyades en la punta de cada branca, a penes obertes, us decidiu a tallar-ne un parell de brots. Potser tres. Aproveiteu la distracció de la parella, que observa, amb concentració i amb l'esquena ajupida, allò que ha anat a visitar. Teniu les claus. Haureu de tallar els branquillons amb l'instrument que us serveix per entrar a casa. No hi ha un altre remei. Amb una extraordinària cura, netegeu d'espines la zona per on haureu d'operar. No costa gaire, amb l'ajut de la clau i d'un mocador. Ara trenqueu el tronc, que és menut de diàmetre, i amb la clau acabeu de rematar l'operació: tallar les tires d'escorça. En fareu un pom ben bonic.

La parella us observa, fa estona, de lluny. I ara us crida l'atenció preguntant-vos què feu. Com que estàveu en perfecta concentració, us en ve un ensurt i la mà se us desvia. Una ambaixada sencera de pues us esgarrinxa el puny i el canell. I feu un crit de dolor, perquè el dolor és agut, vivíssim, impremeditat.

Tot el romanticisme amb què imaginàveu l'instant, la sorpresa amb què emocionàrieu la parella, cau a terra, en el centre d'aquesta gota de sang que ha lliscat.

No us dol el dolor, sinó que tot plegat se n'hagi anat en orris. I ara, la parella, per adobar-ho, segur que us dirà que heu comès una imprudència de criatura; que com se us ocorre, sense tisoires, enfrontar-vos als esbarzers. "Per a què, si es pot saber?" us preguntarà, retòricament.

Dia 5
GOTES D'AIGUA

Posem-hi que plou. Que plou lentament. Un de vessall de gotes fines, sostingudes, fredes. Són com agulles de cap que es desprenen de la mantellina amb què la ciutat ha cobert el seu cabell blanc, ornat amb un to blavís lluent i uniforme. Lleida presumeix de cabell, avui: d'anciana que surt de la perruqueria i camina ufana del seu pentinat.

La pluja ens reclou a casa. Podem sentir la monodia de les gotes colpejant les teules, enfonsant-se en els bassals del pati amb un so ben bé esfèric, ple i voluble, mòrbid.

Les flors de les pruneres, les fulles dels baladres, s'inclinen sota el pes de l'aigua que fa perles translúcides en la seva superfície. Hi ha un tou de pètals encatifant el terra: blancs i rosats.

Un regalim llisca pel vidre del finestral. La gota lliura un terrible joc d'amor en el trànsit de la seva gravetat: n'abraça una altra i creix, i encara una altra després; i es precipita superfície avall tot deixant una estela llarga i prima que es fractura. I ara, aquesta gota gran que és filla de la fam d'amor, n'abraça una tercera, i una quarta encara, fins que el pes de tanta luxúria se li fa insuportable i cau dementre dura el xiscler del seu plaer.

Sé que la femella de la mantis religiosa queixala el bescoll del mascle durant l'abraçada mortal; i que després el devora lentament. Cada gota que llisca pel vidre, per l'anvers peninsular de les fulles del baladre, es converteix en una Madonna d'Eduard Munch.

Posem-hi que plou, lentament. Una pluja de gotes que es van consumint d'amor.

Dia 6

PRIMAVERA

El despertador biològic ha sonat: un retruc de campanes que veuen els ulls i no poden sentir les orelles. Alhora que els botons florals despleguen llurs llenços i escampen les sentors generatrius, tota mena d'insectes han despertat de la seva llarga letargia. Junts, són un Polifem que es desvetlla del son sota el raig de llum solar, calenta i exigent, que ara penetra en la caverna.

Les papallones blanques estan inquietes. No paren de moure les ales contra el ventijol que se les enduu d'un indret a un altre. A penes si s'aturen un instant sobre l'herbei, o als estams d'una flor, i tornen a emprendre el vol indestre, irregular, com d'embriaguesa de l'aire.

Les abelles zumzegegen entre els arbres. Arreu hi ha una sorda remor d'èlitres que fa més calent el migdia.

També les vespes han començat l'alimentació prèvia a la cria. Aviat s'arremolinaran en un petit eixam, grogues i negres d'abdomen. No trigarán gaire a construir aquestes flors compostes de cel·les hexagonals, encastades al ràfec d'una teulada, a les fustes ocultes de la caseta del gos, en la clivella d'un tronc vell i cansat de veure passar el món. Flors de paper que les vespes amassen amb saliva de vespa: un poble de prismes concèntrics en què les constructores només tenen dret a criar la generació que arriba d'elles...

I, mentrestant, l'aliment del nèctar en el calze de les floracions de les pruneres, dels cirerers, dels presseguers... Cada abella, cada voliana, cada vespa, és la promesa pol·linitzada del sucre vegetal d'una fruita que farà ganyes a la llum.

Dia 7

MEMÒRIA

Per fi heu arribat al portal de la casa on heu quedat de sopar aquesta nit. Coneixeu els amfitrions ben de retruc. Us han convidat per mer compromís. O qui sap si per una malsana curiositat. El cas és que sou davant la placa immensa d'alumini. Tot és ple de botons inexpressius, tots idèntics a tots; tots afilerats en columnes de deu i en fileres de sis. Només els distingeixen els dígits que són a la vora, parapetats a l'interior d'una casella rectangular protegida amb plàstic transparent, que grogüeja: 1r. 2a., 3er. 4a.; 10è. 6a... Quin pis busqueu? La memòria no falla: sempre s'esmuny quan més la necessiteu. Encara sort que no us en refiàveu i va apuntar-vos el número del pis i el de la porta a l'esquena d'una tarja de visita —la darrera que us quedava—, que dúieu a la cartera.

Regireu l'interior de l'americana; obriu la cartera; separeu l'epiteli de folre d'una de les butxaquetes; n'extraieu la tarja: Redéu! no és la que buscàveu, sinó la d'aquella persona que us va donar la seva a canvi de la vostra. Ara recordeu que quan va allargar a aquell comerciant de vins la darrera que teníeu, aquella tarja duia l'adreça que us havíeu anotat dos dies abans. Comenceu d'intuïció a prémer botons. Ho feu aleatòriament per les horitzontals que imagineu més probables. Sovint no contesta ningú. Algunes veus, amb mal humor, us llancen un "siiiii!" horrorós. Calleu i busqueu un altre timbre. Us adoneu que hi ha una càmera que deu transportar la imatge del vostre rostre acalorat fins a la pantalla del pis que us respon. "Qui és?" "Qui demana?" i vós doneu absurdament el vostre nom i expliqueu el problema que teniu. Alguns pengem. Altres us diuen no conèixer aitals senyors. Mesureu: "Als àtics i als sobreàtics hi deu viure gent més desperta". Però només us responen en un, i és una criatura: ho sabeu per la veueta d'àngel que us n'arriba per l'interfon. Tapeu el visor de la càmera amb la palma de la mà, amb ràbia, i amb l'índex de l'altra premeu un altre botó: "Vostè una altra vegada?" Us poseu d'un roig pujat. A la fi trobeu la solució adient, exacta, precisa: "Companyia de la Llum, en reparació urgent de l'escomesa de l'immoble. Obrin, sisplau". No falla. A dins, només us cal veure les bústies.

Us passeu un llarguíssim quart d'hora revisant-les, una per una, amb la temença que us en salteu justament la que us cal. És un infern de temps perdut, entre altres causes perquè el llum automàtic de l'entrada i de l'escala s'apaga cada minut, més o menys, i el pany és a l'altra punta de l'enorme rebedor comunitari.

Dia 8

FER CUA

Acabeu d'entrar a la tenda. De tard en tard feu cap a aquestes botigues de barri: petits grans magatzems on hi ha de tot una mica. Sabeu que ajuden la ciutat, que fan cohesió social i que donen vida a l'entorn.

En aquesta, però, encara no hi havíeu comprat mai, perquè us queda a desmà de casa, fora dels vostres habituals trajectes.

En entrar-hi heu sentit l'aroma del cafè recent mòlt. I una mica més endins, el perfum de matafaluga, o d'anís, o de nou moscada... Heu agafat allò que necessitàveu: poca cosa, avui; rebost d'urgència. A més, teniu un senyal de pressa, perquè se us ha fet tard.

Sou davant del taulell. Heu de guardar tanda, darrere de dues persones més. Una d'elles és atesa: un tallet de formatge, unes làmines de pernil salat, uns talls de pernil dolç, una mica de cansalada viada, un poquet de xoriço vermell, uns grams d'olives en conserva, un senyal de canyella...

Després la segona persona... El rosari de demandes és similar a l'anterior; potser una mica més llarg. Quan el dependent és a punt de tornar-li el canvi, li sona el telèfon i l'home se'l posa a l'orella. La conversa s'allarga: deuen parlar dels fills, que n'han fet una de grossa. Després, potser és del cunyat, que conversa: es veu que ha sortit de casa de la germana de l'esposa amb un cop de porta. Quan penja, després de deu minuts, el dependent torna el canvi. La clienta li fa veure que ha errat. L'home corregeix. Quan ha enllestit, torna a sonar el telèfon. Ara és un majorista: que si ja tenim confitats de sobres; que no cal que portin patates fregides; que d'oli encara en té sis caixes d'ampolles. Després parlen dels fesols envasats, i dels cigrons i dels pèsols; i de les lleties... Feta la comanda, el dependent s'acomia tot desitjant salut al sogre de l'interlocutor, el qual li fa saber que al pobre home li costa de respirar i que té l'oxigen a casa: una molèstia que s'ha de suportar, etc.

Després de deu minuts, el dependent us diu: "Què desitja, sisplau?" I allarga, amb la boca closa, un "Perdoni..." inaudible. Vós no sabeu ben bé què dir-li perquè allò que desitjàveu fa estona era tocar el dos. No us hi heu atrevit, i ara teniu temor que soni altre cop el telèfon.

Dia 9

EL SEXE DE LES FLORS

A desgrat dels auguris i dels presagis dels homes —i les dones— del temps, els cirerers s'han decidit a florir. I les pruneres. I els ametllers. Encara no s'han descarat del tot, però els botons més assolellats i més arrecerats d'aquest aire que alena encara enfredorit, han obert de bat a bat les copes blanques, els veires rosa.

Enllà de l'emotiva bellesa de la corona de pètals, sempre m'ha commogut l'atreviment amb què les flors mostren impúdicament i lliure la gràcia dels seus estams i l'estampa libidinosa del seu pistil. Sempre m'ha torbat la desvergonyia natural i dolcíssima amb què les flors ofereixen el seu sexe a l'aire, a les abelles, als abegots, a les papallones, als diminuts ocells... aquests estols de fades anònimes que vénen carregats de desig!

El sexe de les flors espesseeix d'aroma els camins. I aquest perfum, nat en l'arrel del pistil i dels estams, és la mirra d'un grial que sacseja la set inestroncable de la terra: una potència sublim, impalpable, commovedorament poderosa!

M'he mirat sovint l'estigma en el pistil de les orquídies, i l'antera dels estams. També el gineceu i l'androceu de les flors dels cirerers, que els tenen diminuts i perfectes. I he sentit, poderós i indeturable, l'afany que batega en el gran misteri, la força poderosa que mou la vida.

Dia 10
AIXETA

Us reconeixeu una persona ben educada, des de sempre. La causa en són els vostres pares, que van maldar per fer-vos de profit i ésser inclinat a la higiene. Us en reconeixeu la joia en els dedins; i cada cop que preneu consciència d'un acte de neteja personal diària, penseu en la mare, en el pare, que us hi van inclinar.

Per això, abans dels àpats teniu cura d'ensabonar-vos les mans; i, després, de rentar-vos la boca i les dents: aigua discreta, però suficient; i una dosi d'energia en els gestos de la neteja.

Avui, per exemple, heu anat al safareig de la galeria amb la intenció de rentar-vos les mans, perquè acabàveu de trasplantar una flor a la terrassa, al balcó. La torreta de fang original s'havia fet petita i les arrels s'hi sentien oprimides, constretes: us ho indicava el caient de les fulles, abatudes i cada dia més tristoies. La planta, ara, podrà créixer al seu antull... Us la mireu amb un somrí.

Com que teníeu els dits —i el palmell i el dors de les mans fins als canells— plens de terra heu llevat el comandament de l'aixeta amb un capciró del dit cor, o de l'anul·lar, per no embrutar-lo més del compte. L'aixeta ha respost a la crida i ha deixat anar un bon doll d'aigua mesclada amb aire (és l'estalvi que vau voler). Heu posat les mans sota el raig, quasi amb deler perquè la terra us anguniejava molt. Totes dues confrontades i juntes, com en una pregària d'agraïment. No us heu adonat que al cap de ben pocs instants d'obrir la canella, s'escampava un lleuger vapor per tota la pica. Quan l'aigua ha lliscat per la vostra pell us ha semblat que tingués dents de llop, mandíbules de tauró. Heu exclamat un impropri que s'ha sentit des dels dormitoris. Heu retirat les mans immediatament, però tota la carn se us queixava a crits, enrogida i frenètica.

Algú ha usat l'aigua calenta abans que vós i no ha tingut la prevenció de deixar-ne rajar, en acabar, un poc de freda.